

פ ר ו ט ו ק ר ל מס' 147
מישיבת ועדת הכלכלה
שהתקיימה ביום ח', ו' בטבת, תשל"ו
(10.12.75), שעה 8.30

נ כ ח ו

חברי הועדה: היו"ר י. הורוביץ

א. אבטבי

מ. דרובלס

ע. הדר-הורוביץ

א. זילברברג

מ. חריש

י. כהן

א. לבני

מ. לוונבראון

י. מודעי

י. פרנק

י. שערי

מ ו ז מ נ י ם:

ז. אשל

מר בן-דב

ש. עדן

מר קיש

- מנהל חברת פיתוח
- סגן יועץ משפטי, משרד מסו"ת
- מטעם משרד המסחר והתעשייה
- מנהל החיפוש של נפט בדרום סיני

מ ז כ י ר ה ו ע ד ה:

מ. פלקסר

י ו ע ץ כ ל כ ל י ל ו ע ד ה:

ד. לב

ד ש מ ה:

מ. שרלו

ס ד ר ה י ר ם:

1. חברת הפיתוח ליהלומים

2. דיון על חיפוש נפט

היו"ר י. הורוביץ:

אני פותח את הישיבה.

חברת הפיתוח ליהלומים

היו"ר י. הורוביץ:

חה"כ איתן לבני העלה הצעה לסדרה היו
על הסדרים ואי-הסדרים של החברה
שמדינת ישראל היא בעלת המניות שלה. שמענו נימוקים על הקמתה.
היה הרעור אם יש טעם היום בכך. השאלה אם יש ענין בבורסת היהלומים.
השאלות שהופנו אלינו היו ברורות. מדינת ישראל עשתה את זה כלי לא
להיות תלויה בעולם התחתון. התעשיינים היו צריכים לתת תשובה ולא
קיבלנו תשובה ברורה. אם זה טוב, אולי צריך שמדינת ישראל תסתכן
ותיתן את הכסף. לו היו רוצים להיכנס לענין הזה, היו מוצאים דרך.
תשובה לא ניתנה לא בכתב ולא בעל-פה ולא בישיבה. אנחנו צריכים לסכם.

ש. עדן:

חבל שמר שניצר איננו. לא הייתי רוצה
לפרש את העדרו כאן כתשובה שלילית.

היו"ר י. הורוביץ:

אין מתן תשובה עד היום, זו תשובה שלילית.

ש. עדן:

דעתו, עד כמה שידוע לנו, היא לא שלילית.
אני אישית לא דברתי איתו, אבל מר אשל

דיבר-אתה.

דיברנו עם מר שניצר והוא מוכן להצטרף

כחבר ההנהלה.

היו"ר י. הורוביץ:

על זה אין ויכוח. השאלה שהצגנו : אמרנו
לו שהוא לא יכול להיות בהנהלה כי הם מתחרים
של החברה. יש אינטרסים אחרים. לא אתן שיהיה שותף בהנהלת החברה אלא
אם הוא מכניס כסף. עצות מומחיות איננו רוצים. אנחנו משערים שהוא
רוצה להיות בהנהלה. הסבר לנו מדוע החברה טובה למדינת ישראל ומדוע
החברה טובה לבורסה.

ש. עדן:

עצם נכונותו להיכנס כחבר הנהלה, לא
כיהלומן, הוא נשיא הבורסה, זה אומר משהו.
עמדת המשרד בענין זה ברורה. אנחנו רואים בחברה מכשיר חשוב לרכישת
חמרי גלם לא דרך הסינדיקט.

י. פרנק:

החברה מרויחה או מפסידה?

ש. עדן:

זה לא נמדד באחוזים של רכישה אלא על עצם
העובדה שיכולים ורוכשים חמרי גלם בצורה
עצמאית לא רק דרך הסינדיקט. זה נותן לנו יחס מיוחד שהוא לטובת הענף.
יש שנה שהמאזן טוב ויש שנה שהמאזן שלילי. לא כדאי למדוד את הענין
בסכום כסף מסוים. צריך להשתדל שהמאזן יהיה חיובי.

אם כאן התקבל הרושם, שעצם העובדה שלא ניתנה
עד עכשיו תשובה ע"י הענף, זאת תשובה שלילית, אני לא חושב כך.
האדם חולה. אמי חושב שהתשובה שלהם היום היא חיובית, הם בעד קיום
החברה. לו שניצר היה כאן, היה מסביר שאין אפשרות שהענף ייכנס
כשותף לחברה.

ע. הדר-הורוביץ:
היתה ביקורת אם החברה רווחית או לא.
כאו ב"כ משרד המסחר והתעשייה והחברה
והסבירו שסוכת מדינת ישראל היא שיהיה צינור נוסף לאספקת יהלומים.
טענתכם היתה שגם אם נפסיד פה ושם מבחינת משק היהלומים כולו, ראוי
שמדינת ישראל תפסיד משהו כדי שבשעת צרה יהיה תחליף, זה הסבר
מתקבל לדעתך. הגישה נראתה לי. עכשיו כאו לאמרו שזה חשוב למדינה;
אבל האינטרס של היהלומנים הוא להבטיח את הצינור הזה. היהלומנים
אמרו שיש להם ענין, ואם כך מדוע לא ישקיעו מכספם כדי להבטיח להם
ששעת הצורך חומר גלם? זה מענינם וגם מענינה של מדינת ישראל.
לו היו אומרים שהם יכולים להשתתף רק באחוז מסוים, היינו מתווכחים
על הגובה של הסיכון הכספי שלהם. אבל כשהם לא מוכנים להיות שותפים
אלא להשתתף בהנהלה, לשם מה הם נחוצים? יש ענין להכניס את
היהלומנים לענין כשהם אחראים ושותפים בסיכון הכספי שלהם. אני בעד
זה שהחברה תתקיים, ואני בעד זה שיאכפו עליהם להכנס לענין ויכניסו
מכספם.

א. לבני:
הסתבר שאספקת חומרי הגלם מטעם החברה
לפיתוח זה בין 3% - 4% מכלל חמרי הגלם
של המדינה. זה ענין שהתעורר בתקופת כהונתו של מיכאל צור שמעולם
לא ישב בהנהלת החברה. רווין אמר לנו שהוא לא בקיא בתעשיית
היהלומים. ברור ששיטת הקנייה והמכירה זה נושא שאף פעם לא השתלשו
עליו ואי אפשר לדעת אם ישתלשו עליו בעתיד. הוברר לנו גם שחברה
לא דואגת רק ליבוא חמרי גלם, היא עוסקת גם במסחר הרגיל בכל הדרגים.
אני חשבת שיהיו פה היום אנשי הבורסה ונוכל לשמוע את דעתם.
בבורסה אנשים רק מייבאים יהלומים, הם לא רואים אבן מלוטשת.
מצד שני ישנם אנשים שעוסקים רק בייצור. צריכה להיות ביקורת על
הנעשה, ביקורת לא שגרתית של הממונה על החברות הממשלתיות.

י. פרנק:
נצטרך שוב פעם לדון ולשמוע פרטים.
אם אדם יושב בגוף שמשרת אותו, נשאל
אותו כמה זה שווה לו וכמה הוא מוכן לשלם כדי לקיים את החברה הזאת.

ז. אשל:
הענף נמצא במשבר לא רק כלכלי, שקשה
למכור יהלומים, אלא הולכים לקראת משבר
שנגיע לסתימת עורקים. נשאלת השאלה אם אפשר לעשות עכשיו משהו
בטרם נאחר את המועד.

נפגשתי עם שני צר לפני יומיים ונאמר
שיש מקום להכניס את מנהל הבורסה ולחזק את ההנהלה. המצב רע גם
בגלל לחץ של הערכים. אם לא נקים רשת של פעילויות מתחרה בצורה
רצינית נעמוד בפני משבר. היום הלבנונים לא מסכנים את עצם קיומה
של התעשייה הזאת, אבל במשך הזמן הם עלולים לעשות זאת. גם במדינות
אפריקאיות וגם מחוץ לאפריקה, במקום שיש יהלומים, עלינו לעשות
מאמצים מוגברים. במחצית השנה האחרונה היו לנו הצלחות. ההישג הגדול
זה חדירה לסיירה-לאונה. נכנסנו לשם כחברה ישראלית ממשלתית.
אנחנו רוצים לעבוד בניחותה, להתמקם שם. זאת מדינה שיש לה ייצור
של 150 מיליון דולר לשנה. יש להם הרבה יהלומים טובים. התנאים
בהם נכנסנו הם הקשים ביותר מבחינה פוליטית. הנוסחה היא שצריך
להיות קשר ישיר בין המדינות המפיקות יהלומים וצרכנית גדולה כמו
מדינת ישראל.

הפדיון הכללי השנה היה 16 מיליון דולר.
אנחנו מקווים שהפעולה הזאת תגביר את זה ב-10 מיליון דולר כשנגיע
להתבססות. אנחנו צריכים לראות איזה שוליים נשארות אחרי
שהסינדיקט מספק כ-80% מהיהלומים. עלינו לשאוף למצב שבו הסינדיקט
יצטרך להתחשב בנו יותר.

מה שקרה בזעיר בזמן ניתוק היחסים, השפיע על התנהגות הסינדיקט כלפי הענף. הרשו לעצמם הרבה יותר ולזול כי לנו לא היתה נקודת לחיצה. יש עוד מספר מדינות בהם אנחנו עובדים אבל בשקט, ללא פרסום. לא פנינו לממשלה למרות הפסדים, אלא רצינו להסתדר בכוחות עצמנו אנחנו רוצים גם לנסות לקבל כספים שהלווינו למפעל הזה. נחתם הסכם על פרויקט גדול של הקמת בתים טרומיים. החומרים מגיעים מזרם אפריקה, אנחנו נותנים את העבודה. הפרויקט צריך לתרום כ-1¼ מיליון דולר. אנחנו מקווים שנתחיל לקבל כספים בקצב של 30 מיליון דולר.

אשר להצטרפות שניצור, סברנו שבפעילויות בקנה מידה שאנחנו צופים ובקשיים שאנחנו צופים, מוטב להכניס יהלומן שהוא אינטרסנט. חיפשנו אישיות מתאימה שהוא גם אינטרסנט. אדם שעוסק בחמרי גלם הוא מתחרה שלנו ויש סיבה לא לשתף פעולה אתו. אדם שעוסק ביצוא - ויש מספר אנשים כאלה - מתאימים. חשבנו שבשלב ראשון כדאי להכניס יהלומן אחד.

א. לבני: ועדת הכלכלה דנה, מדוע אתה מנהל מו"מ כדי לצרף אנשים?

היו"ר י. הורוביץ: איננו ממונים על חברה, אנחנו רק רשאים להמליץ. אם לא יישמעו לעצמנו, אתה יכול להגיב.

ש. עדי: אני בדעה שמספיק נציג אחד, אבל כלפי סוץ יש לזה משמעות אחרת, מדברים אחרת כאשר זו חברה ממשלתית או יש גם יהלומנים.

היו"ר י. הורוביץ: מדינת ישראל עוסקת ביבוא בשביל התושבים. שהיא תעסוק ב-3% - 4% - 5% יצוא? אינני מערער על ההנמקות שלכם שזה חשוב, אבל מי קובע יותר מאשר היהלומן עצמו? ליהלומן ימכרו את המניות בזול, לא ישתפו אותן בהפסדים, יש דרכים שונות. אתם הגעתם לזה שחשוב שישבו אצלכם בהנהלה כאשר יודעים שלקונה ולמוכר יש ניגוד אינטרסים. אני לא מציע שזה יהיה שותף ב-5%. אינני מסוגל לחקור איך אתם מנהלים את זה.

אני מציע הצעה לסיכום האומרת שועדת הכלכלה ממליצה למכור את מניות הממשלה ~~אלא~~ אם היהלומנים רוצים בזה, תהיה הממשלה מוכנה להיות שותפה אתם ביחד בחברה. אם הם לא רוצים - המגמה היא לסגור את העניין ולמכור את המניות. הממשלה מוכנה להשאר בחברה רק עם היהלומנים יהיו מוכנים גם כן.

מ. לוונבראון: אני מציע שעיקר הסיכום יהיה - אם חברה כזאת היא הכרחית, מביאה רווחים, מאפשרת פתרון; אם חברה כזאת לא מביאה לפתרון בענף - בבקשה. אם חברה כזאת לא מביאה לפתרון בענף היהלומנים, למה למכור את זה ליהלומנים פרטיים? יש פה עניין של העברת חברה מבעלות ממשלתית לחברה פרטית. עיקר הפעילות של החברה איננה דוקא כלכלית. יש משהו ששוקל יותר מחישוב כלכלי, לכן אני חושב שיש צורך לראות אם חברה כזאת נחוצה לישראל.

דבר שני מתקשר אצלי עם גישה, שאם הדבר נחוץ ומביא תועלת, אני בעד זה שזו תהיה חכמה ממשלתית.

א. זילברברג: אינני שלם עם עצמי, ביחוד אחרי דבריו של ח"ח לווונבראון. זה מחייב בדיקה נוספת. אני מציע להכין את המסקנות בעוד שבוע.

א. לבני: בעקרון אפשר לקבל את הצעת היו"ר, בקשר לניסוח - אפשר לבדוק.

היו"ר י. הורוביץ: מציע: הועדה מכירה - לאור דברי ההסבר - כי חברת הפיתוח ממלאת תפקיד בעל חשיבות בענף היהלומים;

(ב) לאור ההיקף המצומצם של החכמה לעומת ההיקף של ענף היהלומים, סבורה הועדה שיש לתת אפשרות ליצרני היהלומים לקבל לידיהם את הבעלות. במידה והיהלומנים ירצו לרכוש מניות או חלק מהמניות, תהיה הממשלה מוכנה להמשיך ולהשתתף בחברה.

א. זילברברג: מבקש התייעצות סיעתית.

הסיכום נדחה.

המצב באבו-רוודס וחילופי נפט

מר קיש: ב-30.11 חברת נתיבי נפט הפסיקה את עבודותיה. היא לא נכנסת לתהליך של פירוק כי על פי החלטת הממשלה היא מפסיקה את עבודותיה ונשארת גוף משפטי שמטפל בחיסול תביעות וגמר חשבונות המאזן.

אני רוצה לומר כמה מלים על בצוע העבודה של נתיבי נפט במשך שנה ו-8 חודשים שהייתי מנכ"ל החברה.

הנתון הכי חשוב שמודח את הכצועים של החברה, התפוקה ליום, תפוקה ימית ויבשתית, מסומנים בדיאגרמה. הקו למטה מראה את ראס-סודר. בתחילת 1972 הלחצים ברזרבואר היו עדיין גבוהים, התפוקה גדולה. כעבור זמן הגיעה התפוקה לשיא, עם שיפור הקליטה בשדה ופתיחת בארות חדשים בים. בדרך כלל, שדה נפט הולך ומתדרדר בקצב של 5% לשנה. לכן רואים את הירידה מהשיא של 1972. ב-22.10.73 היתה הפסקה כללית בהפקת נפט עד גמר המלחמה. עם גמר המלחמה נעשתם פעולת שיקום מהירה ומוצלחת וההפקה חזרה למשהו יותר ממה שאינה לפני המלחמה, וזה מאפיין שדה נפט, כי אם סוגרים אותו יש התחדשות מחודשת של לחצים בימים הראשונים.

היו שלושה סילי הוק שפגעו והציתו שריפה שמיד גממה להורדת הייצור של אלפיים קוב ליום. למעשה לא תיקנו את הנזק עד היום האחרון שישבנו באבו-רוודס. בנייה מחדש של פלספורמה ימית זה מבנה מורכב ודורש חודשים.

במפרץ סואץ רוב ימות השנה הים סוער מאוקטובר עד מרץ יש שבוע או 10 ימים של מים שקטים במשך השנה. ביתר הימים יש גלים גבוהים ורוחות חזקות. עבדנו והכנו חלק מהפלטפורמה, המצרים מתכוננים להשלים את זה עם אותו הקבלן. העליה היתה צריכה להופיע בחודש נובמבר - דצמבר. הפסקנו את העבודות הרבה לפני כן כאשר הסתבר לנו שלא אנחנו נהנה מהפירות של העבודה הזאת.

אחרי השריפה היתה שביתה על רקע של דרישת העובדים לפיצויים מוגדלים. מועצת המנהלים של החברה היתה בדעה שלא צריכים להיכנע לעובדים. הם דרשו 350% אבל בפועל, עם כל הסעיפים הנוספים זה מגיע ל-500% פיצויים מוגדלים. הממשלה קיבלה את דרישת העובדים ברובם ולכן במקום פעולה שהיתה מתוכננת של סגירת השדה ופיטורי העובדים וקבלתם לעבודה מחודש של מי שהיה מוכן לעבור, קיבלו את עמדת ועד העובדים. עם גמר השביתה נמשכה המלחמה בין ההנהלה והעובדים על שינויים בפירוש סעיפים. עד היום אני מתקשה להשתכנע שעלינו לשלם פיצויים צסכומים כאלה. זה לא השפיע על התפוקה.

מאז ומתמיד הייתי ער למשמעות הכלכלית העצומה של העבודה עם מחזור כספי של ביליון דולר ליום, מזה 5% היו הוצאות ישירות. הלקח החשוב שהיה לי בענין העבודה והעובדים הוא, שיצרנו בישראל שיטה שאפשר לקבל משכורת גבוהה גם בלי לעבוד. המשכנו לעבוד כאשר מספר העובדים קטן ב-200, מתוך 550, כאשר בדרך כלל חסרו 80 - 100 איש שהיו חולים או במילואים או אחרי תאונות עבודה. המסקנה - היתה אבטלה סמויה עצומה במפעל הזה. המוטיבציה של העובד לא קיימת. מעטים הם אלה שיש להם יחס חיובי לעבודה.

בנתיבי נפט שילמו לפי שעות. המשכורות היו גבוהות מאד. רובן נעו סביב 4000 נטו, והיו גם כאלה שקיבלו 7000 ו-9000 נטו.

500% מתייחס לברוטו¹

ע. הדר-החוביץ:

מר קיש: זה היה על בסיס חישוב אחר. אני מעריך שסכום הפיצויים יגיע ל-60 מיליון ל"י. היו מקבלים שעות נוספות בלי לעבוד. דוקא בשעה 5 היה מנוע מתקלקל ואם לא רשמו שעות נוספות, אותה באר למחרת לא עבדה. ידענו שאנחנו נסחטים והיינו צריכים לאשר שעות נוספות.

היתה צריכה להיות לנו דרך לפטר עובד שעבר את הגבולות והתייחס בזלזול מוחלט לעבודה ונקט בשיטות אלימות, והיו רבים כאלה, והיו לי סכסוכים רבים עם ההסתדרות. המדיניות של ההסתדרות היא שלא יפוטר אף עובד. השעייה לחודש ימים, זה היה העונש הכי גדול שהצלחנו לקבל מההסתדרות הסכמה עברו. אם מדיניות ההסתדרות היא כזאת, ההפקרות שולטת בשטח. שללנו את המוטיבציה מהעובדים.

כאתי לשמוע הרצאה על נתיבי נפט ושמעתי
הרצאה על יחסי העבודה.

מ. לוונבראון:

לא רק שזה היה במקום, אלא אם זה לא היה,
היינו צריכים להזמין אותך כדי לשמוע על כך.
אני מאד מודה לך על הדברים שאמרת.

היו"ר י. הורוביץ:

כל המהומה שהיתה בעתונות לפני כמה שנים
סביב מוטי פרידמן, זה השפיע על מוסר

א. לבני:

העבודה, או לא?

היה משקע אצל הרבה מהעובדים הוותיקים.
במידה מסוימת היתה הפקרות. דעתי האישית
היא שמוטי פרידמן היה איש מאד דינאמי וההפקרות היתה אצלו הפקרות
יוצרת, אבל היתה הפקרות עם כל השלילה שבדבר. היה קשה מאד לחנך
לעקרונות של סדר מחשבתי וטכני בגלל התקופה הארוכה שכל אחד עשה
ביוזמתו הוא. לפי דעתי, זה תרם לקשיים במידה מסוימת.

מר קיש:

למה העסיקו כל כך הרבה פועלים אם לא
היה צורך בהם? איך הגיעו לאכטלה סמויה?

מ. לוונבראון:

היתה עבודה ל-200 פועלים אלה רק לא
עבדו. חלק גדול מה-200 הולפו ע"י
קבלנים וזה עלה כסף נוסף. היו שם 28 מסגרים שהיתה להם עבודה אבל
הם לא עבדו. ועד העובדים התנגד לקבלנים, והצעתי להם אחד הפרויקטים
למסור לקבוצת הקסגרים, הם בחרו בפרויקט אחד ואחרי שלושה חודשים
כאשר לא התקדמו, לא דיברו יותר על הקבלנים.

מר קיש:

ב-1.12 הוחלט במסגרת החלטות הממשלה לתת
מעמד חוקי לגוף שיעסוק בחיפוש נפט במפרץ סואץ. עד אז העבודה
הזאת נעשתה ע"י נתיבי נפט, ע"י מחלקת החיפושים שלה שפעלה במקביל
למערכת של אכו-רודס. זו לא חברה עצמאית אלא פרויקט עם הנהלה
שקיימת במסגרת חברת הנפט הלאומית. המנכ"ל של חברת הנפט הלאומית
הוא ישראל ליאור ויו"ר מועצת המנהלים הוא צבי דינשטיין.

יש לנו כמעט הכל על מנת לבצע חיפושי
נפט במפרץ סואץ בהיקף רציני. התחלנו את העובדה כאשר יש לנו מתקן
קידוח בנקודה שנקראת "יורם". יש סימני נפט בקידוח הזה. לבטח
נדע בעוד שבועיים.

יש לנו קידוחים אחרים שאנחנו חושבים שהם
יותר טובים. ברגע זה אנחנו עומדים עם מגדל קידוח 10 ק"מ מא-סור.
אנחנו בונים בא-סור כקיס לקידוחים בים ומזת ומחסנים. אנחנו עושים
הכנות להצטיידות לקידוחים בים. אין כמעט ספק בין הגיאולוגים שהנפט
שכדאי להפיק נמצא בים. המצרים קדחו שני קידוחים בים ומצאו נפט
בשני המקומות. אנחנו עומדים להחיות את הבאר של ראס-גארה $\frac{1}{2}$ שם צריך
לעשות רק עבודות שיפוץ מהסוג שעשינו באכו-רודס. אם נפיק מהבאר
הזאת חלק, זו השקעה מצוינת.

זה מצביע על מקור קידוח שיש לנו ופרויקטים טובים כמו שיש לנו במפרץ סואץ, אנחנו מקווים לכצע את הזכרים האלה בעתיד הקרוב.

ע. הדר-הורוביץ: הפועלים שפושרו, יש להם חזקה לעבודה עכשיו?

מר קיש: חברת נתיכי נפט ניתקה את יחסי העובד-מעביד בצורה מוחלטת. העבודות החדשות מתבצעות כמסגרת חברה נפרדת ואין סיבה שמי שהוא ידרוש שקבלו אותו לעבודה. מי שהתקבל לעבודה בפרויקט, חתם על הסכם אישי שאפשר לפטר אותו עם הודעה מראש של 30 יום. אני מתכוון להמשיך בעקרון זה.

היו"ר י. הורוביץ: קיבלנו מכתב מגאולוגים שסוענים שלא רוצים להעסיק אותם. אתה רוצה לומר משהו?

מר קיש: אין לנו צורך במספר מסוים של גאולוגים אלה שיש לנו מספיקים לקידוח אחד.

א. זילברברג: דיברת על דברים חמורים, זה מעורר דרגה. זה לא משטר של עבודה אלא של אי-עבודה. האם החוזים שאתה מכין יש להם תוקף משפטי? יש סכנה שכל מה שתעשה עכשיו יחזור, אתה תעמוד בפני שאלות שחברי-כנסת ישאלו אותך, אתה ידעת, ומה עשית?

מר קיש: יש לנו יועץ משפטי. הממונה על השכר במשרד האוצר שותף להכנת ההסכמים. אנחנו מקווים שזה יתפוס לאורך ימים.

א. לבני: בא-סור אין מתקנים, על מה אתם מתבססים מבחינת העובדים, על א-סור או על שארם?

מר קיש: על א-סור.

י. מודעי: מה זאת החברה הלאומית ומה ההתייחסות שלה לישראל ליאור? ראינו את איזור הקידוחים מה התבונה לרדת דרומה מא-סור? לאור הידיעה על המצב הפוליטי?

ס. לוננבראון: האם הפועלים ש מתקבלים זה באמצעות לשכת העבודה? האם הם חברי ההסתדרות? האם אין עניין לחברה בפועלים שרכשו נסיון, עם כל העבודה הגרועה שלהם?

מ. ורובלס: לאורךמצב הפוליטי, האם אפשר להגביר את קצב קידוחי הנפט; במקום מגדל קידוח אחד אפשר להעמיד 10. האם הסיבות פוליטיות או כלכליות?

היו"ר י. הרוביץ: האם אנחנו קשורים באיזו שהיא צורה עם גורמי חוץ מבחינה זו? עד עכשיו היינו קשורים לחברה שהיתה בעלת הקידוחים. האם נשאר קשר עם החברה או יש קשרים אחרים?

אתה עמדת על כך שיש הכוונה של מחלקת הכספים של האוצר בהתקשרויות החדשות עם העובדים. האם יש לכם אפשרות לקבוע הסדרים, לאחר הנסיון המרשהיה בשדה הקודם, בדבר יחסי העבודה ונוהלי העבודה? האם אתם יכולים להתקשר בהסכמים שאתם רוצים בלי הכוונה מהאוצר ונציבות שירות המדינה? כמה עובדים בקבוצה שלך עכשיו?

י. שערי: האם אתם עושים חיפושים באיזורים אחרים? בשעתו נעשו סקרים וישנם בתונים חיוביים על אפשרויות כאלה גם באיזורים אחרים. האם אתם מספלים בזה?

ע. הדר-הרוביץ: כמה זמן לוקח עד שמפיקים נפט מבאר?

מר קיש: החברה הלאומית שנקבעה ע"י האוצר לשמש כחברת גג לכל חברות הנפט, לה כפופות כולן. סוכם שהפרויקט שיטפל במפרץ סואץ יהיה כפוף למועצת המנהלים של החברה הלאומית, בה אני חבר ואני גם מנהל הפרויקט.

לגבי השאלה אם יש טעם בפעילות צפונה מא-סור, יש מקומות שהגיאופיסיקאים מצביעים עליהם כעל מקומות מבטיחים, הם מצפון ומזרם לא-סור במידה שווה במעגל ברזיוס של 50 ק"מ, כאשר המרכז הוא א-סור. אחרי שקיבלנו את ההוראות מהגוף המדיני והאוצר, אנחנו הולכים על פי שיקולים טכניים, איפה יותר כדאי לקדוח, אנחנו נבחר במקום המבטיח ביותר בלי לחשוב אם זה יימסר או לא.

לגבי קבלת עובדים במסגרת לשכת העבודה, אנחנו קיבלנו את כל העובדים לפרויקט מתוך העובדים שהיכרנו מנתיבי נפט וראינו בהם עובדים טובים. היו שם גם עובדים מצוינים ואותם לקחנו לפרויקט. יש לנו 13 עובדי משרד מהם 50% גאולוגים ומהנדסים דוברי אנגלית. 26 עובדים בא-סור שרובם מחסנאים ואנשי שירותים של מים, חשמל וכדו'. זה לא כולל את אנשי הקידוח כי הם צוות קנדי. התפוקה של הצוות הקנדי היא פי 4 מעובדים של לפידות. ביקשתי מהמכון לפיריון עבודה לבדוק את העניין. אני מקווה שזה ייבדק בקרוב. הכוונה שלי היא לא להעסיק יותר קנדים, אלא שיפיקו לקחים עם העובדים המקומיים.